

Zpráva o výkonu regionálních funkcí

v knihovnách okresu Liberec v roce 2021

Bc. Andrea Suková

3. 2. 2022

Obsah

1. Úvod

Síť obsluhovaných knihoven

Prostředí knihoven

Personální změny v knihovnách

Personální zajištění regionálních služeb

2. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost

Hlavní oblasti poradenské a konzultační činnosti

Zajišťování informací

VISK 3, projekty na rok 2021

Statistika knihovnických činností

Vzdělávání knihovníků, porady

Tvorba výměnných fondů, jejich distribuce

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků zřizovatelů (obcí)

Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit.

Servis automatizovaných knihovních systémů, regionální systém Clavius REKS

Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí

Další služby zajišťované Oddělením služeb knihovnám okresu Liberec

Webové stránky knihoven

Ostatní služby

3. Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

1. Úvod

Výkon regionálních funkcí v okrese Liberec zajišťuje Krajská vědecká knihovna v Liberci – Oddělení služeb knihovnám okresu Liberec. Na výkonu regionálních funkcí se v roce 2021 negativně podepsala pokračující pandemie COVID19 a vysoká nemocnost pracovníků samotného oddělení.

Síť obsluhovaných knihoven

K 31. 12. 2021 tvoří síť veřejných knihoven na Liberecku: **57 knihoven s 12 pobočkami**

1 Krajská vědecká knihovna v Liberci se 6 pobočkami

46 neprofesionálních knihoven se 6 pobočkami (Hradčany, Petrašovice, Vlčetín, Družcov, Osečná – dětské oddělení, Přibyslavice)

10 knihoven profesionálních (Český Dub, Frýdlant, Hejnice, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Nové Město pod Smrkem, Raspenava, Vratislavice nad Nisou)

Pobočkám neprofesionálních knihoven jsou poskytovány stejné služby jako samostatným knihovnám. V minulých letech jsme poskytovali soubory z výměnného fondu i pobočkám KVK. Od roku 2021 poskytujeme soubory z výměnného fondu výhradně knihovnám okresu Liberec.

Problémy s nalezením nových prostor pro fungování knihovny má stále zřizovatel v Nové Vsi, kde se paní starostce, která je zároveň i dobrovolnou knihovnicí, nedaří náhradní prostor najít. Původní prostory v budově školy musely být uvolněny pro potřebu školy.

Počet obsluhovaných knihoven: 62

Prostředí knihoven

Ani v roce 2021 pokračující pandemie nijak neomezila záměry zřizovatelů v oblasti úprav a rekonstrukcí knihoven. V některých knihovnách pokračovaly úpravy, které začaly na konci roku 2020 a v loňském roce byly úspěšně dokončeny.

Lázně Libverda – ve zdejší knihovně byla dokončena celková rekonstrukce, která začala na konci roku 2020. Je zde vymalováno, kompletně nový nábytek i regály. Při této příležitosti knihovnice provedla důkladnou aktualizaci fondu a opravu značení knih.

Heřmanice – zde také probíhaly dokončovací práce po rekonstrukci z konce roku 2020. Vymalovalo se, zakoupily se nové stojany na časopisy a knihovna se celkově v rozšířeném prostoru nově uspořádala.

V *Chrastavě* se podařilo vymalovat část knihovny a to dětské oddělení.

V Českém Dubu byla vymalována kompletně celá knihovna.

Dětrichov – v místní knihovně došlo k výměně a navýšení počtu počítačů. Nový počítač má knihovnice a pro čtenáře jsou k dispozici další 3 počítače.

Vratislavice – městská knihovna se na podzim roku 2021 přestěhovala do nově postavené budovy, která je propojená se sousedící rekonstruovanou vilou. V nové budově je půjčovna pro dospělé, studovna s čítárnou. Dětské oddělení je samostatné v horním patře zrekonstruované vily, s knihovnou propojené proskleným průchodem.

Hejnice – v prosinci se městská knihovna přestěhovala z náhradních prostor Domu pro seniory zpět do původní budovy mateřské školy, která prošla rekonstrukcí. Prostory původní mateřské školky nyní patří pouze knihovně. Ta tak získala větší prostor a knihovna se nově uspořádala.

Hodkovice nad Mohelkou – v této knihovně se podařilo prosadit její rekonstrukci a zřizovatel tento záměr na základě předložených studií schválil.

Frýdlant má nově vymalované dětské oddělení, a vyměněnou cca třetinu regálů v tomto oddělení od firmy Ceiba.

Všelibice – v rámci celkové rekonstrukce obecního úřadu došlo i k rekonstrukci knihovny a rozšíření jejich prostor o jednu místnost.

Personální změny v knihovnách

V roce 2021 byla personální situace v knihovnách okresu velice stabilní. V Bílém Potoce krátce místní knihovnici vystřídala náhradnice po dobu její delší pracovní neschopnosti. Původní knihovnice se opět ke konci roku vrátila na své místo. Od května 2021 je nová knihovnice v Křižanech. Na konci roku 2021 odešla do důchodu jedna pracovnice městské knihovny ve Frýdlantu a na základě výběrového řízení na její místo od ledna 2022 nastoupil nový knihovník.

Metodička je s novými knihovníky ve stálém kontaktu a proškoluje je ve všem, co ke své knihovnické práci potřebují. Spolupracuje se zřizovateli i knihovníky při řešení prostorových a technických záležitostech knihoven. Vzhledem k úvazkům knihovníků je možné připravovat méně náročné akce, jejichž účelem je především získat nové čtenáře.

Personální zajištění

Činnost oddělení služeb knihovnám okresu Liberec v roce 2021 zajišťovaly 3 pracovnice. Na 1 pracovníci oddělení služeb knihovnám okresu Liberec připadá v průměru 21 obsluhovaných knihoven.

1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, hlavní oblasti poradenské a konzultační činnosti.

V případě metodických návštěv se projevila pokračující pandemie koronaviru a také vysoká nemocnost pracovníků oddělení metodiky. Z tohoto důvodu nebyl splněn standard 2 návštěv na knihovnu během kalendářního roku.

V roce 2021 bylo uskutečněno 101 metodických návštěv. Při návštěvách knihoven jsou knihovnám rozváženy kromě knižních novinek a VF také tiskoviny, časopisy z oboru a knihovnické pomůcky.

Hlavními body metodických návštěv bylo řešení záležitostí spojených s regionálním systémem Clavius REKS. Kromě již každoročního zpracování ročních výkazů, vedení evidence a činnosti knihovny byly řešeny personální změny v knihovnách a s tím spojené proškolení nových knihovníků, zapojení knihoven do knihovnických akcí, úpravy prostředí, modernizace a automatizace knihoven, aktualizace webových stránek a propagace on-line katalogů a příprava projektů a vyúčtování z dotačního titulu VISK 3.

Konzultace v roce 2021 byly poskytovány podle potřeb knihovníků a obecních úřadů, celkem se uskutečnilo 320 konzultací. Telefonické a e-mailové dotazy jsou denně vyřizovány, ale nejsou evidovány. Týká se to i množství dotazů, které jsme neevidovali v souvislosti s podmínkami fungování knihoven v rámci nařízení vlády. Počet konzultací se odvíjí především v souvislosti s řešením problémů regionálního systému Clavius REKS, personálními změnami v knihovnách a rovněž s aktualizací webových stránek.

Zajišťování informací

Všichni knihovníci jsou průběžně prostřednictvím elektronické pošty informováni o aktuálních novinkách v oboru, o celostátních kampaních zaměřených na podporu čtenářství a propagaci knihoven (informace z odborných elektronických konferencí Knihovna, Region a Andersen, SKIP...). Knihovníci jsou rovněž zváni na vzdělávací a další akce regionálního i celostátního charakteru.

VISK 3

Pro rok 2021 jsme evidovali 1 žádost o pomoc se zpracováním projektu do programu VISK 3 a to od knihovny ve Svijanech, která žádala o obnovu počítačového vybavení. Druhou žádost

podávala sama KVK na nový regionální kooperační systém ARL-REGKS pro neprofesionální knihovny okresu Liberec, který by měl postupně nahradit stávající systém Clavius REKS.

Statistika knihovnických činností

Statistiky ze všech knihoven byly zpracovány v programu StatExcel a v programu NIPOS. Výstupem byly sumáře základních knihoven s neprofesionálními pracovníky, s profesionálními pracovníky a celookresní sumář. Ze statistik byl zpracován přehled výsledků činnosti knihoven za rok 2021 a rozbor plnění doporučených standardů knihovnických činností, s oběma materiály byli seznámeni knihovníci i zřizovatelé knihoven, materiál byl umístěn i na webu KVK. Na každoročním setkání knihovníků okresu Liberec je vždy správné zpracování statistiky jedním z bodů programu. Toto setkání se však kvůli koronaviru v roce 2021 nekonalo.

Stále přetrvává potřeba pravidelné aktualizace evidence knihoven a knihovníků, adresářů knihoven (poštovní i e-mailové) a rovněž mapy knihoven Libereckého kraje. Od roku 2016 přibyla péče o aktuálnost Centrálního adresáře knihoven (ADR), který obsahuje kromě základních informací o knihovně i další potřebné údaje a postupně by měl nahradit zmíněnou mapu knihoven Libereckého kraje. Profesionální knihovny si aktualizaci adresáře zajišťují samy, za neprofesionální knihovny ji provádí metodické oddělení.

Vzdělávání knihovníků, porady

Tuto oblast obzvláště zasáhl coronavirus. Vzhledem k zákazu shromažďování většího počtu osob se fyzické porady ani setkání nestihly uskutečnit. Proběhla pouze jedna porada pracovníků profesionálních knihoven v on-line prostředí pomocí platformy ZOOM.

Každoroční podzimní akcí je setkání knihovníků okresu Liberec zaměřené na aktuální úkoly, proškolení týkající se statistiky knihoven, zpracování celoročních výkazů, tvorby webových stránek apod. Vzhledem k tomu, že knihovny jsou zapojeny v regionálním systému REKS, je na setkání zván i správce systému Tomáš Hubička, který vysvětluje záležitosti REKS a zodpovídá dotazy knihovníků. Bohužel ani toto setkání se nemohlo v roce 2021 uskutečnit.

Tvorba výměnných fondů, jejich distribuce

Přírůstek VF v roce 2021 činil 1 544 svazků v ceně 321 545,- Kč. V průběhu roku jsme kromě knih začali do VF nakupovat i audioknihy. Stav výměnného fondu dosáhl k 31. 12. 2021 43 934 svazků včetně audioknih. Během uvedeného roku bylo odepsáno 1 482 svazků. V roce 2021 bylo připraveno celkem 168 souborů se 7 496 svazky. Nákup knih pro pobočky KVK se zlepšil, proto jsme přistoupili ke změně. Bylo rozhodnuto, že od nového roku 2021 pobočky KVK

nebudou nadále využívat Výměnný fond, který bude nadále využíván výhradně knihovnami okresu Liberec.

Výběr literatury do souborů většina knihovníků ponechala na pracovníci metodického oddělení, případně byl prováděn podle požadavků knihovníků. Pouze několik knihovníků si přijíždí potřebnou literaturu vybrat osobně. Výměnné fondy využilo 54 obecních a městských knihoven. Každá obslužená knihovna obdržela v průměru 3 soubory se 138 svazky. Nabídku audioknih využilo v roce 2021 celkem 12 knihoven. Výměnný fond se již v jednotlivých knihovnách automaticky zobrazuje načtením knih při přípravě souboru v KVK, knihovníci mohou knihy ihned po dodání půjčovat. Hodnota distribuovaných knih souborů VF činila 1 562 852 Kč (jedná se o nákupní ceny po slevě), což činí na 1 knihovnu v průměru 29 000 Kč.

Aktualizace a revize knihovních fondů

Během roku byla provedena aktualizace a značení fondu v Místní knihovně v Radimovicích a dokončila se aktualizace v knihovně ve Zdislavě. Podle potřeb bylo provedeno přetřídění a přeznačení naučné literatury podle MDT včetně uspořádání knih na regálech. Aktualizací prošlo celkem 3 640 svazků. Knihovníci využívají možnost tisku štítků na knihy v KVK v Liberci, označení je tedy shodné s novinkami, které jsou do fondu jednotlivých knihoven dodávány. Tisk využilo 8 knihoven.

V roce 2021 měla být splněna povinnost provedení revize knihovního fondu u 10 knihoven + 13 knihoven, které se přesunuly z předchozích let. Revizi se podařilo provést v 10 neprofesionálních knihovnách. Za pomoci pracovníků metodického oddělení (všech 10 revizí) bylo zrevidováno 36 264 svazků. Vliv na počet provedených revizí měla opět již několikrát zmíněná pandemie a vysoká nemocnost pracovníků metodického oddělení. Plánované revize se přesouvají na následující rok. Revize knihovního fondu se provádí v intervalech stanovených knihovním zákonem. V současných letech se to týká většího počtu knihoven Liberecka, bude nutné zaměřit se na tento úkol a počet revizí za rok 2020 a 2021 splnit.

Několik let je plánována také revize výměnného fondu. Vzhledem k tomu, že KVK podala projekt do VISK 3 na nový regionální kooperační systém ARL-REGKS, bylo rozhodnuto, že plánovaná revize se uskuteční až po spuštění nového programu ARL-REGKS.

Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků zřizovatelů (obcí)

Byl realizován průběžně na základě Smluv o nákupu a zpracování knih pro 53 knihoven (46 neprofesionálních a 7 profesionálních knihoven, tj. 84 % obsluhovaných knihoven Liberecka). Některé knihovny si nákup fondu zajišťují samy (Český Dub, Hrádek nad Nisou, Chrastava), jiné pouze využívají nabídku výměnného fondu (Družcov, Hradčany, Paceřice, Přibyslavice, Šimonovice, Vítkov). Částku na nákup knih každoročně stanovují zřizovatelé v Dodatcích ke

Smlouvám. V roce 2021 bylo ve spolupráci s dalšími pracovišti KVK nakoupeno a kompletně technicky zpracováno (orazítkováno, označeno a zabaleno) 3 029 svazků knih za 686 609,- Kč. Hodnota nakoupených knih dosáhla 1 000 469,- Kč. Sleva dosažená hromadnými nákupy činila 313 860,- Kč, tj. 31%. Knihy byly do knihoven distribuovány ve 165 jednotlivě fakturovaných dodávkách. O čerpání prostředků byla vedena přesná evidence. Profesionálním knihovnám, které využívají k evidenci knih AKS Clavius, byla elektronicky posílána data k dodávaným knihám. Knihovnám, které již pracují v systému Tritius a Koha, se data k novým knihám neposílají, mají k nim přístup přímo ze svých systémů.

Kromě nakupovaných knih bylo pro 6 profesionálních knihoven objednáno, zpracováno a distribuováno 192 svazků knih (19 dodacích listů) dodaných z projektu Česká Knihovna.

Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit.

V tomto případě využíváme nabídek krajské metodiky, kdy krajská metodička posílá nabídky na různé metodické semináře, workshopy a ukázky dobré praxe, které jsou zdarma k dispozici všem knihovníkům na území Libereckého kraje, tudíž i knihovníkům okresu Liberec.

Používané AKS – stav automatizace

V roce 2017 bylo dokončeno připojování posledních knihoven do systému Clavius REKS. Ve dvou knihovnách dokončují vkládání fondu do počítače (Vítkov, Zdislava). Do regionálního systému Clavius REKS jsou připojeny všechny neprofesionální knihovny kromě Hradčan – pobočky knihovny v Bílé. Zde se jedná spíše o místo k setkávání občanů než poskytovatele klasických knihovnických služeb. Fond knihovny zde ale zůstává zachován. Z profesionálních knihoven v systému pracuje Chotyně. Fond Družcova je zpracován v Osečné a fond Přibyslavic ve Všelibicích. Obě uvedené hlavní knihovny jsou připojeny do REKS. V AKS Clavius nadále pracují 3 městské knihovny. 5 městských knihoven již pracuje v AKS Tritius. Jedná se o knihovny v Hrádku nad Nisou (2019), v Českém Dubu, Frýdlantu (obě 2020), Hodkovicích nad Mohelkou a Raspenavě (obě 2021). Městská knihovna ve Vratislavicích v roce 2021 přešla na AKS Koha. Knihovna v Šimonovicích využívá systém ARL.

Kromě běžných knihovnických, provozních a personálních záležitostí jednotlivých knihoven bylo nutné zabývat se nadále problémy, které souvisely s převodem dat jednotlivých knihoven a dvěma různými knihovními systémy (ARL a Clavius REKS). Je třeba i nadále řešit nedostatky s duplicitami záznamů, chybami při prvotní katalogizaci v mnohých knihovnách. I v tomto roce byla věnována pozornost ze strany metodického oddělení i správce systému jednotlivým knihovnám a odstraňování všech potíží, které při zapojení do REKS vznikly. Část knihoven využívá plnohodnotný systém, aby knihovníci mohli sami zvládat úkony, na které byli zvyklí z AKS Clavius (tisk čtenářských průkazů, tisk upomínek). Připojením všech neprofesionálních

knihoven do regionálního systému vznikl souborný katalog knihoven Liberecka zapojených do systému a zároveň je k dispozici katalog výměnného fondu v programu Clavius REKS. Oba katalogy slouží knihovnám okresu Liberec.

Na konci roku 2021 podala KVK v Liberci žádost o dotaci do VSK 3 na nový regionální systém pro neprofesionální knihovny v okrese Liberec. Pokud bude dotace schválena, v příštích 3 letech přejdou neprofesionální knihovny zapojené do Clavia REKS na nový regionální systém ARL-REGKS.

Servis automatizovaných knihovních systémů

Od dokončení převodu obecních knihoven Liberecka do regionálního systému Clavius REKS je servis zajišťován krajskou knihovnou již pro všechny neprofesionální knihovny okresu (kromě Hradčan – pobočky Bílá). OK Šimonovice je připojena na knihovní systém ARL, využívaný KVK v Liberci. Na základě smlouvy s KVK v Liberci servisní práce zajišťuje externí dodavatel (dříve servisní bod fy Lanius pro Liberecko). Profesionální knihovny pracující v AKS Clavius a Tritius si zajišťují servis samy prostřednictvím servisních bodů firmy Lanius Tábor a Helpdeskem Tritia. Knihovna ve Vratislavicích využívá zákaznický portál Kohy. Náklady hradí zřizovatelé knihoven. Na základě uzavřené Smlouvy o spolupráci mezi KVK v Liberci a jednotlivými obcemi, jejichž knihovny jsou připojeny do REKS, přebírá veškeré náklady na pořízení a provoz regionálního systému KVK a obce se podílí roční částkou ve výši 1000,- Kč (u poboček 500,- Kč)

Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí

Služební auto je Oddělení služeb knihovnám okresu Liberec k dispozici vždy v pondělí a je využíváno k dopravě na metodické návštěvy jednotlivých veřejných knihoven a jejich zřizovatelů v okrese Liberec a k rozvozu knižních novinek a souborů výměnného fondu jednotlivým knihovnám. Celkem bylo rozvezeno 10 717 sv. knih.

Další služby zajišťované Oddělením služeb knihovnám okresu Liberec

Webové stránky knihoven

V roce 2021 měly zpřístupněny informace na svých webových stránkách nebo webu zřizovatele všechny knihovny Liberecka. Hradeckou šablonu využívá 8 obecních a 3 profesionální knihovny. Šablonu Webovky.knihovna.cz 40 obecních a 3 městské knihovny. Vlastní web mají Radimovice, Všelibice a Český Dub. Na webových stránkách hlavních knihoven Osečná a Bílá jsou zpřístupněny informace a on-line katalogy poboček v Družcově, dětského oddělení v Osečné, Vlčetíně a Přibyslavicích. Omezené informace o knihovně ve

Vítkově jsou uvedeny na městských stránkách Chrastavy. Všechny neprofesionální knihovny připojené do REKS zpřístupňují na svém webu on-line katalog a čtenářské konto. Problémem nadále zůstává absence knihovnických stránek u profesionálních knihoven v Chrastavě a Vratislavicích, kde je pouze základní minimum údajů zveřejněno na oficiálním webu zřizovatele.

Problémem hotových webových stránek je v mnoha případech jejich aktualizace, kdy stránky nejsou vůbec nebo jen občas aktualizované. Často je nutný zásah metodičky, aby nebyly zveřejňovány zastaralé údaje, přestože většina webů byla připravena tak, aby vyžadovaly minimum aktualizací.

Během roku 2018 všechny knihovny přešly na zabezpečený protokol https místo nezabezpečeného http.

V roce 2021 jsme v souvislosti s webovými stránkami byli nuceni opět řešit problémy s odkazy na erotické stránky a různé on-line sázkové hry, které se nám samovolně načítaly do návštěvních knih a knihovnických odkazů na webech knihoven. Od poloviny roku 2021 se zdá, že se nám tyto problémy podařilo vyřešit.

Ostatní služby

Informační listy byly pro knihovny okresu Liberec vydány 4x ročně. Každé číslo obsahovalo tři medailony autorů, přehledy významných kulturních výročí na jednotlivé měsíce a aktuální úkoly a informace z knihovnictví. Informační listy jsou od čísla 1/2014 přístupny jen v elektronické podobě, knihovníci je najdou na webové stránce KVK. Přehledy kulturních výročí a medailony autorů byly předávány i pobočkám KVK a na vyžádání i dalším oddělením. Kromě toho jsou k dispozici ke stažení na webových stránkách KVK pro všechny knihovníky v kraji.

Značení starších fondů knihoven. Vytištěné popisky knih byly dodávány podle požadavků knihoven. V roce 2021 tuto službu využilo 8 knihoven (Černousy, Oldřichov v Hájích, Bílý Potok, Jeřmanice, Lázně Libverda, Vratislavice, Radimovice, Žďárek). Ve většině knihoven je fond již přeznačen, tiskne se značení k darovaným knihám, vyměňují se poškozené popisky. Knihovnám je za úhradu rovněž dodávána transparentní fólie na přelepení značení na knihách.

Popisky na regály. Ve spolupráci s grafickým studiem KVK v Liberci dodáváme jednotlivým knihovnám hotové popisky na regály. V roce 2021 tuto službu nevyužila žádná knihovna.

Česká knihovna. V roce 2021 bylo objednáno a distribuováno do 6 knihoven libereckého okresu z programu MK ČR Česká knihovna 192 sv. knih (kompletně zpracovaných), včetně vyřizování administrativních záležitostí (potvrzování dodacích listů apod.).

Distribuce materiálů - časopisu Světlik (Svět libereckých knihoven) a dalších publikací vydaných KVK, Kruhem autorů Liberecka, příp. dodaných prostřednictvím NK ČR apod. Dále distribuce všech propagačních materiálů pro knihovny okresu vydávaných SKIP v rámci celostátních knihovnických akcí (Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu aj.).

WWW stránky KVK Liberec – oddíl „Služby knihovnám Liberecka“ byl průběžně aktualizován a doplňován informacemi i materiály ke stažení.

Tisk přihlášek pro knihovny. Tuto možnost nevyužila v roce 2021 žádná knihovna. Pouze si 2 knihovny vyžádaly vzor přihlášek a sami si je vytiskli.

1. Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

Finanční zajištění regionálních funkcí na Liberecku je rozpočtováno a účtováno společně se zajištěním krajských RF včetně dopravy pro Jablonecko a Semilsko. Aby bylo možné alespoň orientačně porovnat ukazatele okresu Liberec s ostatními regiony, byly z nákladů na RF KVK v Liberci odečteny základní náklady na výkon krajské funkce, tzn. plat krajské metodičky, 2/3 platu řidiče započteného do RF, 2/3 nákladů na benzín a opravy automobilu pro Semilsko a Jablonecko, náklady na tisk Světliku, poměrná část nákladů na telefony, PC síť (pro KVK zajišťována dodavatelsky) a náklady na StatExcel pro celý kraj. Na výkon RF v okrese Liberec tak počítáme 1 809 500 Kč, na 1 knihovnu připadalo průměrně 29 185 Kč, na 1 obyvatele 14,7 Kč. Podíl nákupu do výměnného fondu z částky na výkon RF v okrese Liberec činil 17,8 %, na nákup VF bylo čerpáno v průměru 2,62 Kč na 1 obyvatele, pro 1 obsluhovanou knihovnu byl nakoupen výměnný fond v hodnotě 5 186 Kč.

Bc. Andrea Suková

vedoucí Oddělení služeb knihovnám okresu Liberec